

יגיעה בתפילה - אין תפילה חוזרת ריקם ועוד צט _____

יגיעה בתפילה אין תפילה חוזרת ריקם ועוד

פתח דבר:

בדברינו הבאים נתמקד בעזה"ל בכמה וכמה נקודות חשובות בעניני תפילה.

ראשית כל נוכיח כי תפילה דורשת יגיעה רבה, ומי שרוצה להתפלל כראוי עליו להשקיע בכך את מיטב כוחותיו. עוד יתבאר כי אין לך אפילו תפילה אחת אשר חוזרת ריקם וכל תפילה רצויה לפני המקום, ומענין לענין באותו ענין ניסד כי גם במצב בו אדם לא עלה בידו לכוין בתפילתו מפני כל סיבה שהיא - בכל זאת עליו להתחזק ולדעת כי גם תפילה כזו מעלתה רבה וחשובה היא בעיני המקום.

תפילה - סוגיא קשה!

נפתח בענין יגיעה בתפילה.

בספר הארת דרך כתב משפט נוקב: **תפילה היא סוגיא קשה, ואם לא נתאמץ להבין את דרכיה, שערי התפילה עלולים להיות סגורים בפנינו לעולם!**

וכך כתב בספר מנוחה וקדושה (שער התפילה סימן כה): "שמעו בני כלל גדול בעבודת ה', אל תדמו בנפשכם שיש אדם שמשיג העבודה הנקיה בלא כח ויגיעה גדולה, זה אינו! שהרי הגמרא קוראת למיתת צדיקים גדולים "נח נפשיה" - שמע מינה שבחיינו אין לו מנוחה. אפילו תנאים ואמוראים בעודן

ק _____ תפילה דייליה

בחיים מתייגעין תמיד במלחמה גדולה ולא ינוחו, כי הגדול מחבירו יצרו גדול משל חבירו. והוא הדין לעבודה שבלב - היא תפילה!"

כמה מיני "יגיעה" נצרכים לתפילה

וישנם כמה מינים של יגיעה ועמל הנצרכים לתפילה: יגיעה בריכוז המחשבה בתפילתו שלא יסיח דעתו ולבו לחשוב על דברים אחרים, יגיעה לכוין כראוי בתפילתו, יגיעה להשיג את ההרגשה המוחשית שעומד הינו לפני מלכו של עולם.

ומן המפורסמות המה עד כמה יגעו וטרחו גדולי ישראל על מנת שתפילתם תהיה כדבעי, ונזכיר בזה כמה דוגמאות.

עמל התפילה של החזון איש זצ"ל - עד כלות הנפש!

הגאון רבי חיים ברים זצ"ל מגדולי תלמידיו של מרן החזון איש זצ"ל אמר על רבו החזון איש זצ"ל: הלוא מפורסם מאוד עמלו העצום בתורה, אך מה שלא ידוע הוא כי יותר מכך הוא השקיע בעמל התפילה! עד כלות נפשו ממש!

ונזכיר כמה דוגמאות מחיי החזון איש זצ"ל: ידוע כי פעמים רבות לאחר שהיה מסיים לסעוד את סעודתו בכדי להחיות את נפשו החלשה שאל את סובביו אם אכן הוא כבר אכל, כי מרוב עיון שכלו בתורה הקדושה לא הרגיש בנפשו אם כבר אכל אם לאו! עובדה זו מלמדת אותנו עד כמה היה דבוק בתורה.

מאיךך הוא העיד על עצמו שבכל ספריו אין שום חידוש או הערה אשר עלו במחשבתו בעת תפילת שמונה עשרה! כל זאת למרות הדבקות העצומה שלו בתורה.

ידוע שלאחר גמר תפילתו הוא נפל לפעמים על מיטתו חסר אונים מרוב מאמץ זאת בנוסף לחולשת גופו הדל מרוב מסירות נפש לעסק התורה ועיונה, אך גם לאחר שעות רבות של עמל בתורה וקבלת קהל השואלים בכל תחום ברוחניות ובגשמיות - ברגע שהחזון איש זצ"ל עמד להתפלל

יגיעה בתפילה - אין תפילה חוזרת ריקם ועוד _____ קא

הוא פינה והסיר מלבו את כל שאר עניני העולם הזה והעולם הבא והתרכז כל כולו אך ורק בתפילה!

לא בכדי אמר עליו אחיו הגאון רבי מאיר קרליץ זצ"ל בהספדו: העובדה שהחזון איש זצ"ל גדל והתעלה למעלה מכולם זה בזכות התפילות שלו.

יגיעת הסבא מקלם זצ"ל בתפילה

הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל העיד על הסבא מקלם זצ"ל:

בחג הסוכות האחרון לחייו חולשתו היתה גדולה מאוד, תעיד על כך העובדה שבעת הנענועים בהלל הוא לא החזיק בידי את האתרוג המהודר שהיה בתלמוד תורה אלא אתרוג אחר, וזאת משום שלא היה בו כח לשאת את משקלו של האתרוג המהודר יותר שהיה בעל משקל עודף מעט על זולתו, עם כל זאת בתפילת מוסף דראש השנה, הוא עמד על רגליו שלוש שעות והחזיק בכל אותו הזמן בידיים מורמות את סידור התפילה לנגד עיניו והתפלל כגיבור אמיץ.

עוד העיד עליו הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל: בתחילת ימי אלול נתקף פעם הסבא זצ"ל בחום גבוה עד מאוד, מחולי זה הוא נחלש ונעדר מהשיבה בשבועיים הראשונים של חודש אלול.

כשקם מחליו סיפר שחמו אף הגיע לשיא של ארבעים ושתיים מעלות. באותם ימים התקיים בביתו מנין קבוע לכל התפילות. על אף חולשתו הגדולה בעטיה מעדו רגליו כמה פעמים, והיו צריכים לתמוך בו בעת הליכתו כדי שלא יפול, הוא התחזק לקראת התפילה וקם ממיטתו, לבש בגדיו לתפילה והתפלל בקול רם ובהתלהבות כדרכו.

כיצד נראתה תפילת חול של הרב מבריסק זצ"ל

הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל העיד על הרב מבריסק זצ"ל:

פעם נכנסתי לביתו בעת שעמד בתפילת מנחה של חול. כשיצאתי מן הבית התקשיתי להסתיר את סערת הנפש שאחזה בי למראהו של מרן זצ"ל העומד בתפילה, ואילולי שידעתי כי יום חול הוא זה ככל הימים, עשוי הייתי להסיק ממראה עיני כי היתה זו מנחה של ערב יום כיפור!

קב _____ תפילה דייליה

מדוע התרככו התפילין של הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל

על הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל מסופר:

אחד ממקורביו אשר רבינו זצ"ל מסר לו את זוג התפילין שלו על מנת לבודקם ולתקנם, נדהם לגלות שחלקו התחתון (התיתורא) היה רך - תופעה הנוצרת בדרך כלל אצל אנשים אשר נוטים להזיע באופן מוגבר, ואילו אצל רבינו זצ"ל לא הבחינו בזיעה מיוחדת (בני משפחתו הקרובים מציינים כי שום ריח של זיעה לא נדף מבגדי רבינו זצ"ל על אף שלבשם משיבת לשיבת) ובעת התפילה כמעט לא זע ולא נע. אלא שאש להבה היתה רותחת בפנימיותו, והיא אשר גרמה להתרככות תפיליו...

מדוע התפילה קרויה "עבודה"?

עוד סוג של עמל ויגיעה שייך בתפילה, והוא דורש לא פחות מאמץ, וכפי שנהג לומר הסבא מקלם זצ"ל:

מדוע חז"ל מכנים את התפילה "עבודה"? הרי המושג "עבודה" בדרך כלל הוא כינוי לדבר שיש בו קושי מיוחד והוא דורש מאמץ רב, אבל איזה קושי או מאמץ יש בתפילה? מדוע לא מצאו חז"ל הגדרה אחרת לתפילה מלבד "עבודה"?

מתרץ הסבא מקלם זצ"ל: ידוע שהקב"ה מנהיג את העולם בצורה של סיבה ומסובב, דרך משל: חולה לוקח תרופה ומבריא, אדם משקיע את כספו בעסק והעסק נושא רווחים וכן על זה הדרך בשאר ענינים.

תכלית ומטרת התפילה היא להשריש בלב האדם ש"אין עוד מלבדו" - רק הקב"ה יכול לעזור ולהושיע, ולכן צריכים לעקור מהלב את מחשבות השקר הללו שכאילו קיימות סיבות מוחשיות בעולם אשר בכוחן לספק לאדם את צרכיו, ולא שהתרופה היא שריפאה את החולה, ולא העסק הוא אשר הפך אותו לעשיר, אלא הכל הוא רק בגדר השתדלות. אבל בפועל רק הבורא יתברך שמו הוא הוא שנותן כח בתרופה לרפא ולעסק לפרוח ולהצליח.

יגיעה בתפילה - אין תפילה חוזרת ריקם ועוזד _____ קג

אמנם הדבר קשה להשגה - ההכרה כי למרות שהחולה נטל תרופות, לא הן אשר הועילו אלא כך גזר הקב"ה שיתרפאו בדרך הטבע, ועל כן הוא הוכרח לקחת תרופות.

זהו הקושי העצום שיש בתפילה! להגיע לתחושה זו נדרשים מאמצים גדולים, עמל רב ויגיעה עצומה. ומפני כן נקראת התפילה - "עבודה"!

על כל פנים נמצינו למדים סיבה נוספת בשלה חובה עלינו להתייגע ולעמול בתפילה, כי בלי הטורח והיגיעה לא ניתן יהיה להשיג את התועלת הרצויה בתפילה.

אין תפילה החוזרת ריקם!

קעת נעבור לבאר את הענין הבא: כל תפילה חשובה לפניו יתברך, ואין תפילה שחוזרת ריקם! ונרחיב את הדיבור בזה בעזה"ת.

המשגיח דלייקוואוד הגאון רבי נתן וואכטפויגל זצ"ל היה נוהג לומר כי הוא מתפלא לראות את התופעה הבאה: יש בני אדם מתפללים ורואים שהמצב לא השתנה ועל כן הם חושבים שהתפילות לא התקבלו, ושוא חטאם גרם לכך, ועל כן הם מפסיקים להתפלל, וזו טעות!

והוא הוסיף בשם המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל: תפילה היא מציאות בפני עצמה שבכוחה לפעול ולשבור מחיצות, ואפילו אדם שיש לו חטאים אם יתפלל, התפילה מוכרחת להתקבל ולפעול, ואין בכח שום חטא למנוע מהתפילות לפעול את פעולתן, רק שאנו לא מכירים בזה! במקום להתפלל שוב, אנו מתחילים להתפלל ולא חוזרים להתפלל...

הוסיף המשגיח זצ"ל ואמר: אם רואים אנחנו אדם שהתפלל ולא נענה, על אף שחטאיו גרמו לכך שלא יקבל את אשר הוא מבקש, אך הרי אמרו חז"ל (מס' ברכות דף לב:): "אם רואה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל". ומבואר בגמרא שאין שום סיבה להתייאש - אדרבה, כל המטרה שהוא לא נענה זה בכדי ש"יחזור ויתפלל"!

תפילה - משל המחשב והמדפסת

וראיתי מובא משל נפלא הממחיש את הדברים:

לכולם ידוע מהי ה"מדפסת" באמצעותה מדפיסים על נייר את אשר הקלידו במחשב. לפעמים מתנתק לו החיבור בין המחשב למדפסת, כתוצאה מכך גם אם ילחץ כמה פעמים על ההוראה "הדפס" - המכשיר לא יגיב בכלל, כי החוט המקשר והמחבר בין שני המכשירים אינו פועל את פעולתו, אמנם כעבור זמן כאשר יעמוד על התקלה ושוב יחבר את המכשירים על ידי החוט המיוחד לכך, המדפסת תתחיל להדפיס באופן אוטומטי את כל הדפים לפי מספר ההוראות שהוא לחץ במחשב על "הדפס". זאת משום כי הוראות ההדפסה נשמרו בזיכרון המחשב, אלא שתקלת תקשורת מנעה את האפשרות להוציא זאת לפועל, אך כאשר היא תוקנה - התוצאה לא איחרה מלבוא.

הנמשל מובן: לפעמים אדם מרבה ומפציר בתפילה ואינו רואה מכך פירות, והוא עומד להתייאש, הוא חושב שמחמת מצבו השפל והדל אין תפילותיו פועלות כלום.

אך האמת היא כי שום בקשה ותפילה אינה הולכת לאיבוד אלא זה כמו אותה לחיצה על מקלדת המחשב שנשמרת בזיכרון ואינה נאבדת, כך גם כל תפילה מגיעה לשמים ונשמרת שם באוצר גדול בו הקב"ה אוגר את כל התפילות, ומה שאינו זוכה לראות תיכף ומיד את הישועה - זה מחמת סיבות שונות הידועות רק ליודע תעלומות, ומשום מה בירידת השפע לא היה עדיין חיבור מספיק בין ה"לעילא" ל"לתתא", אבל כאשר ימשיך אדם ויתפלל וימלא את מנין התפילות שעליו לבקש - יזכה לשפע רב בזכות כל הבקשות בכלל וכל בקשה בפרט, ובאותה שעה נגלה הדבר למפרע שאף תפילה לא היתה לבטלה ולריק.

מעשה נורא שהתרחש בימינו

וראינו לנכון להוסיף בזה מעשה שהיה אשר סופר מפי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

יהודי תושב אמריקה קיבל שיחת טלפון ביום מן הימים מבית אבות בעיר לונדון בו שהתה אמו הישישה בה התבשר על פטירתה, הבן שמע

יגיעה בתפילה - אין תפילה הוזרת דיקם ועוד _____ קה

בצער את הבשורה ובירך על אתר "ברוך דיין האמת", ומכיון שלא היה סיפק בידו להגיע עד מועד הלוייה, הוא ביקש מהחברא קדישא בלונדון להביא את אמו לקבורת ישראל.

והנה להפתעתו הרבה, הטלפון מצלצל בביתו כעבור יומיים ואמו מדברת איתו... היא מספרת לו כי היא בריאה ושלימה ולא אירע לה מאומה...

הבן התקשר מיד למזכירות בית האבות, ולאחר בירור המקרה נודע כי חלה טעות מצערת, והנפטרת לא היתה אלא חברתה היהודיה של אמו, ומכיון שהיא שהתה באותו חדר, החליפו בשגגה בין שתיהן...

קעת באה הנהלת בית האבות במבוכה כיצד יודיעו למשפחת הנפטרת אודות פטירתה אחר שכבר התקיימה הלוייתה וקבורתה. בלית ברירה התקשר המנהל בדחילו ורחימו אל הטלפון של בנה היחיד הרשום בכרטסת כבנה היחיד של הנפטרת, והתחיל להסביר לו תוך כדי התנצלות כי אמו שבקה חיים.

"בסדר" קטע הבן את דבריו בלי לשמוע את ההמשך - "תדאג לשרוף את גופתה"...

המנהל ההמום ביקש שוב את סליחת האיש, ובישר לו כי אמו כבר הובלה לקבורת עולמים על ידי החברא קדישא. אם כן, אמא ניצחה! הפטיר הבן בזעם וניתק את הטלפון.

צוות בית האבות החליט לחקור את המקרה, ולמפרע התגלה כי כל הדברים התנהלו בהשגחה פרטית מופלאה. התברר כי המנוחה היתה מסוכסכת מזה שנים ארוכות עם בנה, הוא השתמד רח"ל, ובכל פעם שהגיע לביקור, הודיע לאמו כי לאחר מותה ישרוף את גופתה ולא יביאנה כדין לקבר ישראל.

אמו של בן הבליעל היתה צדקת ויראת ה' והיתה מתפללת ובוכה כל יום לפני בורא עולם בדמעות שליש שירחם עליה והיא תגיע לקבר ישראל בקבורה יהודית כדת וכהלכה, וכך עד סוף ימיה היתה מתמוגגת בדמעות באמירת תהלים ותחינות.

קז _____ תפילה דיליה

ואכן יושב בשמים שמע תפילתה ובהשגחה פרטית מופלאה אירעה הטעות הנדירה הזו, וכך הגיעה הצדקת לקבורה יהודית על פי כל הדינים והחומרות, ואפילו קדיש נאמר לעילוי נשמתה, על אפו וחמתו של בנה.

אין תפילה חוזרת ריקם!

החזון איש זצ"ל: דמעות אינן הולכות לאיבוד!

וכבר אמר פעם החזון איש זצ"ל כשסיפרו לו על בן קיבוץ שחזר בתשובה, כי בזמן שאביו התקלקל סבו הוריד עליו דמעות, ודמעות אינן הולכות לאיבוד!

"ריקם אל תשיבנו"

ושמעתי שהאדמו"ר מגור שליט"א פירש כך את התפילה שאנו אומרים כל בוקר: "ריקם אל תשיבנו" - היינו לאחר כל התפילות שאנו נושאים, מבקשים אנו כי אף אם לא יתמלאו בקשותינו עכשיו, אך שהתפילות לא יהי בגדר "ריקם", רק הן יפעלו ישועות בזמן ובמקום אחר.

זאת עלינו לדעת ולהאמין, כי אין שום תפילה חוזרת ריקם! ועל אף שלעתים אין היא נענית מיד אלא אחר כמה ימים, חודשים או אפילו שנים, אבל סוף כל סוף התפילה פועלת את פעולתה והיא אינה הולכת לאיבוד ח"ו.

כל התפילות רצויות לפניו יתברך!

עתה נעלה נקודה נוספת ונראה כי כל התפילות רצויות, "כל" - לרבות תפילתם של אנשים פשוטים, ילדים ואפילו רשעים!

כתוב בתהלים (סה, ג): "שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו". ואיתא על כך במדרש רבה (שמות כא, ד): "אמר רבי יהודה בר שלום בשם רבי אליעזר: בשר ודם, אם בא עני לומר לפניו - אינו שומע הימנו. אם בא עשיר לומר דבר - מיד הוא שומע ומקבלו. אבל הקב"ה אינו כן, אלא הכל שוין לפניו - האנשים, העבדים, העניים והעשירים. תדע לך, שהרי משה רבן של כל ישראל כתיב בו מה שכתוב בעני. במשה כתיב (תהלים צ, א): "תפילה למשה

יגיעה בתפילה - אין תפילה הוזרת ריקם ועוד _____ קז

איש האלוקים", ובעני כתיב (תהלים קב, א) "תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו" - זו תפילה וזו תפילה, להודיעך שהכל שוין לפני המקום".
מבואר מזה שתפילותיהם של כולם שוים בפני הקב"ה, והוא שומע תפילת כל יחיד ויחיד בלי הבדלי מעמד או גדלות.
נביא כמה דוגמאות לכך על מנת לשבר את האוזן:

כה התפילה של אנשים פשוטים

מסופר על הגאון רבי שלום מסטראפקוב זצ"ל: פעם יצא את ביתו והבחין במשמשו כשהוא עומד אצל הפתח ואומר פרקי תהלים בלב נשבר. שאל אותו הרבי זצ"ל על מה הוא מתפלל ומהי בקשתו, ענהו המשמש: אני מתפלל להקב"ה שבחורף הזה לא ירדו גשמים רבים מפני שאין לי דבר על רגלי מלבד נעלים קרועות.

אמר לו הרבי זצ"ל: הלא אתה מפסיד את מקחי, היום באו אצלי אנשים סוחרי עצים שצריכים להוביל העצים ממקום למקום על ימים ונהרות, והם זקוקים לשם כך לגשמים הרבה, ואני לקחתי מהם פדיון והבטחתי להם שיהיה כן, ועכשיו אתה מתפלל שלא יהיו גשמים, ובודאי תפילתך תפילת העני היא חשובה יותר בשמים...

לקח הרבי זצ"ל סכום חשוב מכיסו ונתן למשמשו והוא אמר לו: לך ותקנה לך מנעלים חדשים ואל תתפלל יותר על כך.

הרי לנו שגם צדיקי הדור ידעו והכירו שכל תפילה פועלת ועושה רושם למעלה, ולו גם תפילה של איש פשוט והדיוט.

תפילת הילד שהחיייתה מתים

ואפילו תפילתו של ילד נענית בשמים וכפי שמבואר במקורות הבאים:
בזוהר הקדוש (חלק ג' רד ע"ב) מובא מעשה נורא כיצד תפילת ילד אחד בכוחה לחולל ניסים ונפלאות עד תחיית המתים ממש! וזה המעשה: אמר רבי אלעזר: חברים נלך ונגמול חסד לרבי יוסי דפקיעין, שהרי נסתלק מן העולם ואין מי שישתדל בקבורתו והוא קרוב אלינו.

קח _____ תפילה דייליה

סטו מן הדרך והלכו לשם, כיון שראום בני העיר יצאו לקראתם ונכנסו לבית רבי יוסי בפקיעין הם וכל החברים. בן קטן היה לו לרבי יוסי ולא היה נותן לאף אדם לגשת למיטת אביו אחרי שמת, אלא הוא לבדו היה סמוך עליו ובוכה עליו ופיו מתדבק בפיו.

פתח אותו ילד ואמר: אדון העולם, כתוב בתורה: "כי יקרא קן ציפור לפניך שלח תשלח את האם", געה בבכיה הילד, ואמר: אדון העולם, קיים דבר זה. שני ילדים היינו מאב ואם - אני ואחותי הקטנה ממני, היית צריך לקחת גם אותנו ולקיים בכך את ציווי התורה, ואם תאמר אדון העולם "אם" כתיב בתורה ולא "אב", הרי כאן כבר נלקחו גם אבא וגם אמא, שהרי אמנו נפטרה וכבר לקחתה מעל בניה, ועכשיו תקח גם את אבינו, והיכן יתקיים כאן דין התורה?

בכו רבי אליעזר והחברים כאשר שמעו את דבריו של הילד, ואז שמעו קול שהיה אומר: "צדיק אתה רבי יוסי, שדבריו של אותו גדי קטן ודמעותיו עלו לכסא המלך הקדוש, ודנו את הדין והוסיפו לך עשרים שנה כדי שתלמד את הילד הזה תורה".

יצאו רבי אלעזר והחברים ולא נתנו לאף אדם להכנס לבית, מיד ראו עמוד של אש יורד ורבי יוסי פתח את עיניו והילד עדיין פיו דבוק בפיו, אמר רבי אלעזר: גדול הוא חלקנו שזכינו לראות תחיית המתים עין בעין! מבהיל על הרעיון עד כמה גדול כוחה של תפילה!

אבא שבשמים! אינני רוצה להיות יתום!

ואם נפשך לומר כי אלו מעשים השייכים לדורות הראשונים כמלאכים ואין הם שייכים כלל בזמננו, על כך נביא מעשה מפיו של הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל אשר העיד כי מכיר הוא את בעלי המעשה באופן אישי:

לפני שנים רבות שהו חבורת נערים בבית הכנסת חורבת רבי יהודה החסיד זצ"ל בליל שישי, האבות ישבו יחד ועסקו בלימוד התורה ואילו הנערים שיחקו להנאתם. תוך כדי המשחק שמע אחד הילדים כיצד הלומדים בבית המדרש לומדים את דברי הזוהר הקדוש שאמר שלפני הפטירה מגיעים קרובי המשפחה מהעולם העליון לנפטר והוא רואה אותם וכו'.

יגיעה בתפילה - אין תפילה הוזרת ריקם ועוד _____ קט

והנה בסעודת ליל שבת שלאחר מכן, נתקעה עצם בגרונה של אם הנער עד שהיתה בסכנת חיים ממש והיא החלה לזעוק - אבא! אמא! הנער סבור היה כי התרחשות זו דומה למה ששמע בבית הכנסת, הנה אמו הולכת למות והיא רואה את אביה ואמה טרם פטירתה, הוא היה בטוח כי זה הוא סימן משמים שהוא הולך להיות יתום.

הנער רץ במהירות לבית הכנסת "החורבה" פתח את ארון הקודש וצעק בתמימות: רבוננו של עולם! אבא שבשמים! אינני רוצה להיות יתום. כאשר חזר לביתו ראה כי אמו ניצלה בדרך נס בזכות תפילותיו, והיא האריכה ימים עד גיל תשעים ושש.

זהו כוחה הגדול של התפילה - אפילו תפילתו של הילד!

"אל תפן אל מנחתם" - תפילתם של רשעים

וכעת נרחיק לכת ונוכיח כי אפילו תפילת רשעים בכוחה לפעול ישועות! הסבא מסלבודקא זצ"ל העיר בענין זה הערה נוראה: הלא מצינו שמשא רבינו ע"ה התפלל תפילה מיוחדת שלא תקובל תפילתו של קורח באמרו (במדבר טז, טו): "אל תפן אל מנחתם" - זוהי תפילתו של קורח.

הגע בעצמך, תפילת קורח - תפילת חותר, מערער וחולק על משיח ה', תפילת כופר בנביאותו של אב הנביאים, אדם ששאף לטשטש את הבדלי המדרגות ואת ייעודי הקדושה המיוחדים שהותוו לעם ישראל על ידי יוצר בראשית.

גם תפילתו של פושע וטועה עושה רושם עמוק בשמים עד כדי שמשא רבינו ע"ה הוצרך למאמץ מיוחד על מנת להדוף את כח התפילה שלו אחורנית!

מבהיל על הרעיון!

"חלל ממלכה ושריה"

נביא בענין זה עוד ראה נוראה:

כתוב במגילת איכה (ב, ב): "חלל ממלכה ושריה", ופרש"י זצ"ל בזה"ל:

קי _____ תפילה דייליה

"אלו שרים של מעלה שהחליפם - הממונה על האור מינה על המים והחליף כל הממונים, לפי שהיו ברשעי ישראל בעלי שם המפורש ובוטחים הם שישביעו את שרי מעלה להצילם מאש וממים ומחרב, ועכשיו כשהיה משביע את שר האש בשמו והוא משיב: אין ממשלה זו בידי, וכן כולם".

ומקשה על כך הגאון רבי חיים זייציק זצ"ל, לכאורה מדוע ולמה הוצרך הקב"ה להחליף את השרים, מה מועילה תפילתם של רשעים? ומה מועילה השבעתם, וכי ישנה איזו השפעה שהיא לרשעים? כלום קיימת התחשבות בבקשתם?

אלא מכאן רואים אנו דבר נורא, כח התפילה הוא כה גדול וחזק עד שהוא פועל ומשפיע אפילו אם היא באה מפי רשעים!
נורא!

גם תפילה ללא כוונה נשמרת באוצר התפילות!

עתה נוסיף ונחזה כי אפילו תפילה בלי כוונה - מועלת והיא חשובה בעיני המקום.

החתם סופר זצ"ל כותב (חת"ס עה"ת פר' שופטים עמ' פו ד"ה והשלישית) בשם הספרים הקדושים: כאשר אדם מתפלל תפילה אחת בכוונה שלימה, אזי מתקבצין כל התפילות שלו שנדחו לחוץ, ועולים למעלה עם התפילה ההיא. וכעין זה כבר כתב בספר ילקוט מעם לועז (בראשית עמ' קנג) שהביא את תרגום דברי הזוהר הקדוש בזה"ל: "יש מלאך ברקיע הממונה על כל התפילות הפסולות שנאמרות בלי כוונת הלב וכו' - את כולן לוקח המלאך ומחזיקן ברשותו וממתין, אם עושים תשובה ומתפללים יפה בכוונה כראוי בתחנונים, אזי אוסף המלאך את כל שאר התפילות מאוצרו, ומעלה אותן יחד עם אותה התפילה הטובה שנאמרה בכוונה, ומביא את כולם לפני הקב"ה שיקבלן".

התפילה הכשירה מצרפת עמה את התפילות הפסולות

ונביא בזה גם מדבריו הנפלאים של הגאון רבי יוסף גיקטיליא זצ"ל בספרו שערי אורה (שער א' וב'):

יגיעה בתפילה - אין תפילה הוזרת ריקם ועוד קיא

יש מחיצה בין אדם לבין אביו שבשמים - והיא נוצרת על ידי עוונותיו של האדם. מחיצה זו מפריעה לתפילות לעלות וליראות את פני ה', וכמה שומרים עומדים לבחון ולצרוף את כל התפילות הנכנסות בהיכל, ואם היא ראויה להכנס - אזי שומרי הפתחים מקבלים אותה תפילה ומכניסין אותה עד הגיעה לפני ה'. ואם ח"ו התפילה שהאדם מתפלל אינה הגונה - קורין לאותה תפילה מלמעלה - תפילה פסולה. והכרוז קורא: אל תכניס את אותה תפילה לפני השם יתברך, ומיד מוציאים אותה תפילה בנזיפה ודוחין אותה לחוץ ואינה נכנסת וננעלים השערים בפניה.

ממשיך הגאון רבי יוסף גיקטיליא זצ"ל בדבריו: ואם תאמר - נמצאו רוב התפילות נפסדות ונאבדות, כי אחת מני אלף יוכל להתכוון בתפילה שתהא ראויה להתקבל.

דע שאין הדבר כן, אלא כל אותן תפילות פסולות כשדוחין אותן לחוץ ואינן נכנסות, השי"ת נתן להם מקום להכנס שם ועומדות שם, ואם חזר זה שהתפלל תפילות פסולות ועומד ומתפלל תפילה אחת בכונה גדולה, אז אותה תפילה כשרה הולכת ונכנסת לאותו היכל חיצון ומוציאה משם כל אותן תפילות פסולות ועולות כולן עם אותה תפילה לפני השי"ת, ונמצא שלא יפול דבר אחד מכל התפילות שהתפלל, עכת"ד.

למדנו אם כן שאין כל סיבה להתייאש, ולמרות שכבר התפלל אדם תפילות רבות בלי כוונה, בכל זאת אם יתחזק וישתדל מעתה להתפלל עם כוונה, אזי כל אותן תפילות שיצאו מפיו לא הלכו לבטלה אלא עתה יוכלו לעלות למקומן יחד עם שאר התפילות הכשרות.

הקב"ה מצרף את הברכות עם כוונה לכדי תפילה שלימה

וראוי להביא בזה את אשר כתב הגאון רבי אליעזר פאפו זצ"ל בספרו פלא יועץ (ערך כוונה) בשם המקובלים זצ"ל: אם אדם יכוין בתפילתו יום אחד בברכה אחת וביום אחר בברכה אחרת - הקב"ה מצרפן, עד שנעשית תפילה שלימה בכוונה, והיא עולה להיות עטרת תפארת בראש צדיק חי העולמים!

קיב _____ תפילה דייליה

הרי לנו שאדם יכול לעבוד על כך לאט לאט, וכל ברכה וברכה שיתכוין בה תצטרף לתפילה כשירה עד שבידו כבר תהא תפילה שלימה עם כוונה אשר תעלה לרצון ככל שאר התפילות השלימות!

"ה' יספור בכתוב עמים" - לכל תפילה יש מספר!

נסיים עם מעשה שאירע:

חסיד אחד בא לאדמו"ר מזלטשוב זצ"ל וסיפר לו כי חמיו הפסיק להתפלל, וביקש ממנו שיוכיחו על כך. אמר לו האדמו"ר זצ"ל: עקוב אחריו כמה ימים במשך כל שעות היממה, ואם הדברים כנים ונכונים הביאנו אלי. וכך הוא אכן עשה, ולאחר שבוע שלם הוא נוכח כי אין הוא מתפלל - לא שחרית, לא מנחה ולא ערבית.

ניגש אליו חתנו ואמר לו כי הרבי רוצה לדבר איתו. כאשר נכנס אל האדמו"ר זצ"ל פנה אליו הצדיק ואמר לו: כיצד יתכן שאינך מתפלל הלא יהודי אתה?! ענה לו החסיד: מכיון שראיתי שאיני יכול לכוין בתפילתי, על כן החלטתי כי עדיף לא להתפלל יותר כלל ועיקר!

האדמו"ר זצ"ל ביקש ממנו להביא לו ספר תהלים, ופתח לפניו בפרק פ"ז ושאלו האם יכול אתה לפרש את הפסוק: "ה' יספור בכתוב עמים זה יולד שם סלה", החסיד השיב לו בשלילה.

אמר לו האדמו"ר זצ"ל, אני אבאר לך, ותלמד מזה לקח למעשיך. כאשר אדם עושה מצוה - הקב"ה כותב למעלה שהוא עשה מצוה אחת. ויש להסתפק, באיזה אופן כותב הקב"ה את מנין המצוות - באותיות או במספרים? על זה בא הפסוק ומלמדנו שהקב"ה כותב כמו העמים - דהיינו במספרים ולא באותיות. וזהו שכתוב: "ה' יספור בכתוב עמים".

ומדוע הוא עושה כך?

התירוץ הוא כי הבדל גדול יש בין אותיות למספרים, במספרים יש אפשרות לכתוב גם כשלא עושה את המצוה, משום שכשכותבים את הספרה אפס - זה אומר שלא עשה כלום. מה שאין כן באותיות אי אפשר לכתוב אפס, ואם לא עשה כלום לא כותבים מאומה.

יגיעה בתפילה - אין תפילה חוזרת ריקם ועוד קיג _____

אבל יש לשאול - מהו הריווח בזה כשכותב אפס כשלא עושה מצוה?
אלא בהכרח - אמר האדמו"ר זצ"ל: ריווח גדול ועצום יש בזה לאדם. למשל:
אדם שבא לבית הכנסת והתפלל אך לא כיוון בתפילתו, הקב"ה כותב לו
0 - היינו אפס, ושוב כאשר התפלל ולא כיוון הוא כותב לו עוד אפס וכן
הלאה, עד שיתמלאו לו כמה מאות אפסים אחד אחרי השני.

והנה קרה פעם אחת שהוא התעורר והתפלל בכוונה, אז הקב"ה כותב
לו את המספר "אחד". והיכן כותב ה' את האחד? לפני כל האפסים או
לאחר כל האפסים? דע לך יקירי שהקב"ה כותב את המספר אחד - 1 לפני
כל האפסים, ומה נוצר מזה? אלפים ורבבות! זהו שאמר הפסוק "ה' יספור
בכתוב עמים" - היינו במספרים ולא באותיות, ו"זה יולד שם סלה" - הדבר
יגרום שמצוותיו יתרבו עד לאין גבול.

והאם יודע הינך מדוע הוא עושה כך?

משום שמה גרם לו לאדם להתפלל בכוונה? כל אלו התפילות שהתפלל
בלי כוונה, כי הלוא אם היה מתייאש ומפסיק להתפלל, הוא לא היה אף
פעם מתפלל בכוונה, ועל כן לוקח הקב"ה את כל אותם אפסים ומוליד
להם מצוות עד אין סוף.

אותו אדם הבין את המסר, ומאותו יום הלך בקביעות לבית הכנסת
להתפלל...

הוא אשר אמרנו, למרות שאדם התפלל כבר פעמים רבות בלי כוונה,
אין לו להתייאש אלא אדרבה עליו להתאמץ ולהתייגע על מנת שיוכל לכוין
מכאן והלאה בתפילותיו, ואז הקב"ה יעלה את כל תפילותיו לרצון.

נוכחנו לדעת אפוא כי עלינו להתייגע ולהשקיע כוחות בתפילה, ראינו
גם כי שום תפילה אינה הולכת לאיבוד ואין תפילה חוזרת ריקם, וגם
העמדנו את היסוד שכל תפילה רצויה - גם של אנשים פשוטים, ילדים
ואפילו של רשעים, וגם תפילה בלי כוונה - בסופה להתקבל.

